

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrť leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrť leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (insetate) vsprejema upravništvo in ekspediceja v „Katoľ. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 47.

V Ljubljani, v torek 27. februvarija 1894.

Letnik XXII.

Nedeljski počitek.

Poročilo poslanca Fr. Povše ta v deželnem zboru.

Upravni odsek posvetoval se je o nasvetu, oziroma predlogu g. poslanca Hribarja in tovarišev, ki meri na to, da se pozivlje visoka c. kr. vlada, izposlovati na pristojnem mestu k § 2., lit. 13, točka 10. ministerske naredbe z dne 27. maja 1885 dodatek, vsled katerega bode prodajalcem špecerijskega in kolonijalnega blaga in delikates v vsem obsegu vojvodine kranjske zapovedano, da ob nedeljah zapirajo svoje prodajalnice opoludne. Ne da se prikrivati, da je trgovinsko ministerstvo pravice, dane mu v § 75. obrtne novele iz leta 1885, le prezdatno se posluževalo ter določbi, da se ima po nedeljah sleherno delo prenehati, toliko izjem naredbenim potom dovolilo, da od prvotnega načela le malo še preostaja.

Ne da se ugovarjati, da so trgovske razmere v mestih različne od onih po vaseh. Vendar pa je tudi tu, kakor povsod, nedeljski počitek, boljše nedeljsko posvečevanje, potrebno toliko iz verskega, kolikor iz zdravstvenih in izobraževalnih ozirov.

Tendenca prejšnjega zakonodajstva bila je vedno na to obrnjena, da je nedelja ne le v počitek, ampak tudi v posvečevanje namenjena in z radostjo pozdravljam, da je gosp. predlagatelj v svojem utemeljevanju rabil pravo besedo „posvečevanje nedelje“.

Do leta 1860 veljalo je v naši državi posvečevanje nedelj, katero pa se je moralo umakniti modernega časa značaju ter se sme glasiti le še nedeljski počitek.

Pregoreči osrečitelji ljudstva v jedno mer kričijo, da se ne sme abogemu zabraniti, tudi po nedeljah zaslužiti si kaj, zato zahtevajo, da

naj se ne zabranjuje delo ter da se z nedeljskim počitkom pogubé milijoni ljudskega premoženja.

Zopet drugi trdè, da sploh ni mogoče, osobito v trgovini, zabraniti dela oziroma trgovine ob nedeljah in dokazujejo, da ljudstvo mora tudi ob nedeljah živeti; osobito kažejo, da na kmetih je navada, da ljudstvo ob nedeljah, ko pride v cerkev, tudi potrebno blago kupuje. Res je to, pa ne more se zanikati, da ne bi bila to nekaka razvada.

In če se že dovoli, vsaj pa ni treba celega dne v to, in prav je predlagatelj utemeljeval, da se to navadno pri prvi maši, sploh predpoludne vrši, ne pa popoludne. In če pogledamo v druge države, n. pr. v Prusijo, tam počitek velja za prodajalnice po kmetih od zjutraj do 9. ure in od 12. do 3. ure popoludne. Kaznovani so tudi tisti, ki se zasačijo v gostilni! Sicer pa le dobre volje pomanjkuje pri nas! Na Angleškem pričinja se nedeljski počitek že ob 4. uri popoludne v soboto in to nas pač spominja na našo lepo navado, da ob 4. uri popoludne zvonenje — večernice — nas opominja, da se pripravljamo na posvečevanje Gospodovega dne. In vendar je Angleška silno bogata, napredna v obrtu v zlic temu, da tako strogo izvršuje posvečevanje nedelj, da celó gostilne zapirajo in tovorni vlaki se ustavijo ter še le v ponedeljek zjutraj nadalje vozijo. Prav jednako je v Ameriki, kjer se res kaj lepo posvečujejo nedelje.

Zanimivo je za nas, kar je sklenil gledé nedeljskega počitka veliki shod trgovskih pomočnikov dne 7. septembra 1890 na Dunaju, kjer je bilo zbranih zastopnikov skoro od pol milijona trgovskih pomočnikov.

Resolucija se glasi: Nedeljski počitek naj se vredi, in sicer:

a) v mestih z več od 10.000 prebivalcev imajo trgovine, ki nimajo pečati se s prodajo živil, po

nedeljah popolnoma mirovati, one pa, ki prodajajo živila, imajo vsaj ob 10. predpoludne zapreti prodajalnice;

b) v manjših mestih in v trgih ter vaseh po deželi imajo se vse prodajalnice, tudi z živil, zapreti še ob 11. uri predpoludne.

Ker pa je važno, da trgovski pomočniki za morejo zadostiti tudi verskim svojim dolžnostim, potrebno je, da se tudi po kmetih prodajalnice vsaj ob 10. uri zavorijo. V Ljubljani navadno mesarji ob 10. uri zapró in vendar si vsak oskrbi meso do te ure. Torej le razvada je, da ne rečem lenoba, da so prodajalnice ob nedeljah odprte. Sicer pa mi bo gospod predlagatelj pritrdil, da glavna služba božja, t. j. sveta maša, vrši se predpoludne, ne popoludne!

Iz resolucije trgovskih pomočnikov, osobito pa v izjavi trgovskih pomočnikov, zbranih v Kolinu na Češkem, izrekli so se kar najodločnejše, soglasno in slovesno za celotno pravo posvečevanje nedelj. In mladočeški poslanec dr. Kaizl izrekel je v državnem zboru besede: „Posvečevanje nedelje odgovarja že od davno sem priznani in po verskem čutu posvečeni potrebi!“

Kolike važnosti je nedeljski počitek tudi za izobražbo človeštva, izrekel je veliki državnik Montalembert v francoski zbornici, ki je imenoval kot največjega sovražnika ljudske izobražbe ravno nedeljsko delo!

Kar najhuje se pa godi pomočnikom v trgovskih prodajalnicah, osobito pa v onih, ki imajo tudi trafiko za tobak. Pravi sužnji so, celo leto dan za dnem morajo od ranega jutra do pozne noči do 10. ure biti v službi, to zaradi tobaka, smodk! Štacunarji na Vrhniki bi kaj radi zapirali vsaj ob petih ter so prosili v to dovoljenja pri finančnem

LISTEK

Fr. Smetana in njega glasba.

(Konec.)

„Nu, kaj pa Tomašek?“ vpraša zopet Smetana. — „In glasbena nadarjenost češkega naroda? Ne veste li, da je vaš narod prvi pojmlil Mozarta, ko je bil na Dunaju nepoznan, iz hvaležnosti do tega naroda je spisal zanj svojega „Don Juana“. — Na to vstane Liszt, vzame z mize sešitek nôt, rekoč: „Dovolite, gospôda, da vam zaigram najnovejšo čisto češko skladbo“; usede h glasovirju in preigra Smetanove skladbe, nazivljene „Morceaux caracteristiques“. Te skladbe so učinile na vse poslušalce velikanski vtis, češka glasba slavila je zmago. Na to prime Liszt Smetano za roko, rekoč: „To je oni pristni češki skladatelj“, ter ostavi družbo. A tudi Herbeck je bil tako navdušen, da je podal Smetani roko, proseč ga odpuščanja. Domov prišedši Smetana, sveto priseže, da bode vse življenje posvetil zaničevanemu češkemu narodu, zanj živel in tvoril...“

Na to se povrne Smetana iz Vojmira v Prago, založi glasovirno šolo, ter se oženi z gospodč. K. Kollárovo, izborna pianistinja. Da bi pa poznal on

malo svet, in se proslavil na tujem, vzprejel je mesto ravnatelja filharmonije v Gothenburgu na Švedskem. Tu je preživel nekoliko srečnih in blaženih let, ljubljén in spoštovan od njemu podrejenih glasbarjev in vsega mesta. Toda radosti so na tem svetu malokedaj brez žela in trpljenja. Tudi Smetanova blaženost se je brzo premenila v bridko žalost, umrla mu je l. 1859 soproga, ostavi mu hčerko, toda leto na to se je oženil v drugo.

V tej dobi se je mnogo pisalo po novinah o ustanovitvi novega češkega gledišča, in ker je tudi soproga hrepenela po svoji domovini, vrne se zopet v Prago. Leta 1862 otvorilo se je zatem češko gledišče, toda Smetana ni bil imenovan kapelnikom. Založil je tu glasovirno šolo. Z mirnim svojim značajem pridobil si je na Češkem mnogo prijateljev, no, za neprijatelje mu ni bilo skrbeti. Ti ljudje so begali ljud z lažmi, da Smetana ponemčuje češko glasbo in so v istini dosegli, da Smetana ni postal kapelnik novemu gledišču, imenovan je bil stoprav l. 1866. Zdaj je bil v svojem življu. Skrbel je z nepopisno požrtvovalnostjo za procvitanje in uspevanje opere, ter je v to svrhu ustanovil dramatično glasbeno šolo. Toda neprijatelji niso mirovali ter so mu i nadalje grenili življenje, kjer so le mogli. Leta 1872 je postal Smetana vrhni ravnatelj opere. Zdaj

so ga stoprav začeli napadati neprijatelji, in Smetana sklène, da se bo odpovedal službi, vrhu tega je pa še oglušil l. 1874. Smetana je bil prisiljen odstopiti. Šola dramatična je propadla, in gledišče, koje bi bilo narod prešinjalo z veličajnimi idejami, je propalo s prejšnjega vrhunca in v njem se je zagneznila plitva in zmiselna opereta.

Smetana je živel še nekaj časa v Pragi, potem se pa preseli k svoji omoženi hčeri v Jakbenice, kjer je ostal do konca svojega življenja. Tu je preživel naš mojster skoro devet let. Rojaki njegovi so se trudili, da popravé, kar so prej opustili. Tako je bila stota predstava opere „Prodana nevesta“ (leta 1882) pravi triumf prisotnemu mojstru. Tega leta izdala se je njega opera „Certova stena“, a ne tako, kakor je želel Smetana. To ga je pa jako žalostilo. Poleg tega se ga poloti težkomiselnost; mučile so ga halucinacije in konci je — zblaznil. Dne 20. aprila 1884 so ga pripeljali v praško blaznico. Tri tedne se je tu mučil, in 12. maja je izdihnil [svojo veliko dašo. Pogreb mu je priredilo mesto Praga, toda tako veličajnega, kakor malokomu. Pokopan je na Višegradu. Zvečer na to se je v „Narodnem gledišču“ predstavljala „Prodana nevesta“. — „Bilo je ondi — piše Eliška Krásnohorská — kakor bi bil črni zavoj zakrival oder, vzduh bil je težak, in

3/4 i m m

ravnateljstvu. Toda zastoj! Vsled konkurence pa potem vsi imajo odprte prodajalnice. Slab vzgled daje država sama, da tako strogo pazi na svoj interes, tobačni monopol.

No, lahko si vsakateri priskrbi v soboto s smodkami. Kaj pa na kmetih v hribskih vaseh, kjer imajo ure hoda do tobačnih trafik, zato si pa moder mož kupi celi zavitek tobaka za cele tedne. Naj ga tudi tržan in mešan posnemata!

Izrekel sem besede: Da bi pač država bila v prvi vrsti poklicana, dati dober vzgled, saj ji mora ob takih časih, kakor so današnji, pač na tem biti, da je ljudstvo verno, ker le tako veruje tudi na posvetno oblast. In kako država ravna? Ne le v tobačnih trafikah, ampak tudi v uradih predpoludne, ko se vrše službe božje, sveta maša in propovedi, morajo uradniki biti po uradih!

Povsem tedaj opravičen je ta predlog, in ker je naša dežela ne le eminentno katoliška, ampak skoro izključno katoliška, delovati morajo ljudski zastopniki, da se tudi naši prazniki posvečujejo. Žalibog, da § 75. obrtne novele gledé posvečevanja praznikov ima le to določilo, da se ima o praznikih službujočim obrtnim pomočnikom dati prilika, da zadostijo svojim verskim dolžnostim.

Upajmo, da se bo tudi v državnem zboru obrnilo na bolje v tem oziru in želeti je, da iz ljudstva samega izhajaj sklep posvečevanja nedelj in tudi praznikov.

Za sedaj pa naj bi c. kr. oblasti vsaj na to pazile, da bi se sedanje naredbe in postave natančno izpolnovale in da bi se osobito na to pazilo, da se ob času božje službe po cerkvah v bližini cerkev ne kruši zakon, kakor se ne malokrat. Dobre volje manjka in marsikaj družega manj važnega se zasleduje, to pa ne.

Veljati bi moralo v vsaki stvari in zadevi, naj je merodajna beseda strokovnjakov in tako navajamo obrtno enketo, kjer so se vsi izrekli za nedeljski počitek, oziroma posvečevanje, tako tudi kranjski veščaki. Tako sta se dva izrekla za popolno posvečevanje nedelj in praznikov, drugi za nedelje, in med temi g. stavbeni mojster Filip Zupančič za popolni celdanski počitek nedeljski tudi za prodajalnice z živili.

Tudi na državni zbor došlo je nad tisoč peticij z nad 300.000 podpisov, ki vse merijo na to, da se jim tudi omogoči nedeljski počitek.

Več kot opravičena je taka zahteva in ker se tudi pri nas godi jednaka krivica in ker je osobito iz verskega ozira v naši vseskozi katoliški deželi na to delati, da se značajo in verskemu prepričanju slovenskega prebivalstva primerno tudi v javnem življenju ravna, je ta predlog povsem umesten ter ga razširim, in sicer na podlagi izreka shoda trgovskih pomočnikov, ki se je vršil na Dunaju dne 7. septembra 1890. leta ter predlagam:

Visoki deželni zbor naj sklene:

1. Visoka c. kr. deželna vlada se pozivlje, iz-

vsem so pri najdražestnejših melodijah solzé rosile lica" . . . .

*

Naj navedem še Smetanove skladbe. Smetana je bil in je še doslej največji operni skladatelj, zložil je opere: „Braniboři v Čechach“ (1863), „Prodaná nevěsta“ (1866), „Dalibor“ (1867), „Libuše“ (1872), „Dvě vdovy“ (1874), „Hubička“ (1876), „Tajenství“ (1878), „Čertova stěna“ (1882). Zložil je dalje mnogo velikih orkestralnih skladb, na pr. ciklus „Vlast“ (ta obseza „Vyšehrad, Vltavo, Šárko, Z českých luhův a hájů, Tábor, Blaník“), zložil je mnogo zborov; zapustil je prekrasni kvartet „Z mého života“, v katerem nam riše vse svoje življenje, in tudi glasovirno slovstvo je obogatil z marsikaterim biserom.

Deset let je minulo od Smetanove smrti. Zdaj ni poznat Smetana samo v svoji domovini, temveč po širnem svetu. Baš lani je slavila njega „Prodaná nevěsta“ na Dunaju sijajne zmage, in slava njegova vzrašča baš slednje dni v srcu Slovenije in v tujini nepopisno, a tudi po zasluženju. Smetana je in ostane prvi in največji, v istini češki narodni skladatelj!

A. S.

poslovati na pristojnem mestu k § 2., lit. B, točka 10. ministerske naredbe z dne 27. maja 1885, državni zak. št. 83 dodatek, vsled katerega bode prodajalcem špecerijskega, kolonijalnega blaga, delikates, prav tako prodajalcem tobaka in smodk ter loterijam v vsem obsegu vojvodine Kranjske zapovedano, da ob nedeljah zapirajo svoje prodajalnice ob 12. uri predpoludne.

2. Visoka vlada naj strogo pazi na to, da se sedanje določbe obrtnega reda natančno izvršujejo ter tudi, da se službujočim v obrtnih in trgovinah omogoči, udeleževati se predpoludanske službe božje tudi ob praznikih, kakor veli § 75. obrtnega reda.

3. Ker se vrše v državnem zboru, oziroma v od tega izvoljenem obrtnem odseku obravnave, ki merijo na to, da se obrtni red predela, in sicer osobito tudi v tem, da se nedeljski počitek povsem vpelje, oziroma razširi in vpelje tudi v prodajalnicah za špecerijsko blago, kakor tudi za tobačne trafike, naroča deželni zbor deželnemu odboru, da obvesti visoko c. kr. deželno vlado, da želi deželni zbor vojvodine Kranjske, da se v nameravem novem obrtnem redu strogo zaukaze posvečevanje ne le nedelj, ampak tudi praznikov, in sicer za vse panoge obrta, tudi za prodajalnice živil in tobaka.

Politični pregled.

V Ljubljani, 27. februarja.

Staročehi se še nikakor ne mislijo umakniti iz javnega življenja. Kakor se dá iz nekaterih govorov v staročehskem klubu posneti, se mislijo takoj začeti pripravljati za prihodnje deželnozborske volitve. Nadejajo se pa, da se Mladočehi razkrojijo in bodo Staročehi mogli z jednim delom Mladočehov vzajemno postopati. Staročehi se nadejajo, da zanje zopet pride čas, ko ljudstvo prihaja do spoznanja, da mladočehska politika ne rodi najboljšega sadu. Mi ne vemo, če Staročehi položaja preugodno ne sodijo. Da pride prevrat je gotovo, ali ne vé se, če že drugo leto. Na razkol mej Mladočehi nimajo preveč računati. Jedini Mladočehi mej seboj že dolgo niso, ali kadar je šlo proti Staročehom, so pa vendar dosedaj vselej pokazali najlepšo sloge. Tako bode najbrž tudi pri novih volitvah. Pač bi se pa Mladočehi tudi na voliščih pobijali, ako bi Staročehi se umaknili političnemu delovanju.

Ženitve v vladarski rodbini. Ogerski pravosodni minister je na neko priganjanje opozicije bil obljubil, da se ženitve v vladarski rodbini vredé s posebnim zakonom. S tem se je pa vlada le zamotala v nove zadrege. Grof Szapary je ministra prisilil, da se je izjavil, da on ni izrazil le svojega mnenja, temveč se je vsa stvar obravnavala poprej v ministerskem svetu. Tako je vsa vlada v to stvar zamotana. Ministerski predsednik Windischgraetz in pa grof Kalnoky sta bila poprašana o tej stvari in sta se izrekla, da za ženitve v vladarski hiši ima veljati le domač rodbinski zakon in torej ni umestno, da bi se to stvar vrejevalo s kakim drugim državnim zakonom. Tudi drugi vladni merodajni višji krogi so tega mnenja. Knez Windischgraetz se je baje celo izjavil, da odstopi od svojega sedanjega mesta, ako bi ogersko postavodajstvo jelo mešati se v take stvari. Zaradi tega je pa gotovo, da v tej stvari vlado ogersko čaka jedino blamaža.

Italijanska zbornica. V italijanski zbornici poslanec je interpeloval Badaloni zastran izjemnega stanja na Siciliji. Utemeljujoč svojo interpelacijo, je naposled predlagal, da se ministerstvo toži, ker s svojim postopanjem proti prebivalstvu krši ustavno svobodo. Colajanni je pa vlado interpeloval zastran rušenja ustave s tem, da so zaprli poslanca Giuffrida. Utemeljujoč interpelacijo, je trdil, da je slaba občinska uprava največ kriva nezadovoljnosti na Siciliji. Temu zlu je treba od pomoči s političnimi in gospodarskimi reformami, ne pa z vojaško silo. Ministerski predsednik Crispi je zagovarjal vladno postopanje in posebno hvalil sodnijske uradnike. Colajanniju je očital, da bi s svojo interpelacijo le rad napravil kake spletke. Sicilijanske zmesnjave pa pač s tem še niso odpravljene, temveč se bode o njih še večkrat razpravljalo v parlamentu, naj je že to vladi ljubo ali pa ne.

Anarhisti na Francoskem. To, da policija hudo priganja anarhiste, je provzročilo razkol v anarhističnem taboru. Najprej so anarhiste zatajili vsi radikali in socijalisti, ki so jih nedavno zagovarjali, sedaj se pa hoče jeden del anarhistov odločiti. Tako imenovani teoretični anarhisti, mej katerimi je več mož, ki se prištevajo razumnistvu, od

svetujejo napade, ker se z njimi dosega nasprotno, nego se namerava. Priporočajo, da bi se anarhistične ideje drugače razširjale mej narodom. Teoretični anarhisti hočejo v posebnem manifestu opomniti svoje tovariše, da naj mirujejo. Najbrž je pa vse to le neka zvijača, s katero slepe policijo. Bojé se namreč, da bi jih ne zaprli, zato so pa kar nakrat postali taki zagovorniki reda, v resnici so pa baš mej temi teoretičnimi anarhisti pravi provzročitelji sedanjega gibanja in vodje.

Belgija. Dne 14. junija poteče sedanji belgijski zbornici svoj mandat in razpisati bi se morale volitve. Ustava je premenjena in se torej po starem volilnem zakonu več voliti ne more, nov pa še ni sklenjen. Pri znani počasnosti belgijske zbornice bode morda do 14. junija jedva volilni red sklenjen; ali koliko bo pa dela potem s sestavljanjem volilnih listin. Ker se je število volilcev tako pomnožilo, bode treba vse delo z nova izvršiti. Težava je tem večja, ker vsi volilci nimajo jednakega števila glasov. Tudi bode prvi pot gotovo veliko reklamacij. Vlada je zatorej že mislila, da se sedanji zbornici podaljša mandat za jedno leto. Opozicija pa temu odločno ugovarja, češ, da bi tako postopanje bilo protustavno, ker ustava izrecno predpisuje, da se zbornica vsake dve leti za polovico premeni. Če bi ne bilo volitev, bi bili vsi sklepi zbornice neveljavni. Kdo vé, kako se še vsa stvar razmota?

Razgled po slovanskem svetu.

Vesele novice s Češkega.

Na Moravi, koder zaradi vnetega delovanja duhovniškega še ni tako silno prodril liberalni duh, kakor na bratskem Češkem, se je vzbudila letos nova lepa misel — katoliškega vseučilišča. V „Hlasu“ jo je sprožil neki župnik dne 14. jan. in brž se je razširila po celi Moravi. Neizmerno korist takega vseučilišča priznavajo vsi katoliško misleči možje. Res je sicer tudi na praškem vseučilišču več učiteljev, ki so jako dobrega duha; saj je čeških realistov glasilo nedavno zatrjevalo, da je pravniški oddelek še bolj nazadnjaški, nego bogoslovski; a to mišljenje ni niti stalno, niti splošno. Zato je misel postaviti si lastno katoliško vseučilišče že dovolj zrela. Tako trdè.

Lepa je ta misel in to gibanje je v vseh obzirih veselo. Toda mi menimo, da je neizvedljiva. Za celo vseučilišče je potreba najmanj osem milijonov goldinarjev glavnice. Četrť milijona stane povprek na leto; vrh tega pa moramo računati na zgradbo z vsem potrebnim vrejeno — na dva milijona. Toliko pa katoliški Čehi pri vsi svoji požrtvovalnosti ne spravijo skupaj. Saj vidimo pri solno-graškem vseučilišču, kako počasi napreduje in koliko čudnih pomislekov se kroži v vlastnem taboru gledé njega. Skupne katoliške zavesti manjka na vseh koncih. Zaspani smo v vseh obzirih in popolnoma po krivici se vsaj katoličanom očita, da so — radikalni ali celo fanatični. In to ne velja najmanj za Čehe.

A vkljub temu, da si Čehi ne bodo uresničili misli katoliškega vseučilišča, bo vendar ta ideja oživela skrb vseh zavednih katoličanov za visokošolce. In v tem obziru jim je že pot začeta. Katoliško dijaško društvo „Arnošt s Pardubic“ v Pragi, o katerem smo že pisali v svojem listi, se krasno razvija in uprav sedaj pričinja neko novo dobo. Ustanoviti nam reč misli — lastni kolegij — lastno buržo. Predsednik društvu č. g. dr. K. Vondruška je nabral že 50.000 gld., ki pokrijejo stroške tega znamenitega dela. V tem kolegiju bodo akademiki stanovanje, hrano, knjižnico, s kratka vse, česar mladenič na visokih šolah potrebuje. Vrh tega pa imajo v ti hiši zavetišče, katero jih obvaruje uravnemu propadu. Jasno je, da mora biti vzgoja visokošolcev vse drugačna, nego otrók ali dečkov, toda tudi oni še potrebujejo vzgoje, tudi oni še potrebujejo vpliva na njihovo življenje. O tem uči skušnja. In žalibog ne tožijo samo Čehi, da jim vseučilišče, kateremu oddajajo toliko nadobudnih sinov, vrača le malo zdravih in temeljitih mož. Zato je ustanovitev posebnega dijaškega doma neprecenljivega pomena.

Take domove je imel srednji vek na svojih vseučiliščih. Tudi tedaj so bili že ločeni po narodnostih, zato je to načelo tem važnejše v naših časih. Imajo jih še katoliška vseučilišča na Francoskem. V Lulu so n. pr. trije „maisons de famille“

(rodbinski domovi) imenovani, namreč: „La maison Albert le Grand“, „St. Louis“, „St. Michel“. Profesorji-duhovniki z ravno istega vseučilišča vodijo te zavode. Vsak ima tam svojo sobico. Sobe za glasbo, za risanje, čitalnice, igralnice itd. so posebe. Dijaki se morajo učiti in izpolnjevati krščanske dolžnosti. Toda domači red je jako svoboden; posamne točke se poljubno izpolnjujejo. Mejsbojno velikošolsko življenje nikakor ne hira, marveč tem bolj se krepi in oživlja. Zanimivo pa je, da stariši radi plačujejo na leto veliko svoto, ki jo zahtevajo zavodi in ki znaša 1200 frankov, t. j. 500 gld. In vse hiše so vendar polne!

V Pragi je tedaj že oživotvorjena lepa ideja, katera je tudi za nas vredna najskrbnejšega premisleka. Tudi našim slovenskim dijakom bi bil tak dom jako potreben, tem bolj, ker so večinoma neimovitih starišev, ki nikakor ne zmagojejo ogromnih stroškov. Koliko naših vrlih mladeničev se na Dunaju doslovno izstrada, koliko se jih pogubi po advokatskih pisarnah ali v domačem učiteljevanju. In kar je najpoglavitejše za nas, koliko jih propade v leni skepticizem in gnjili materijalizem, ker nimajo nobene нравne opore? Menihov ali eremitov seveda ne smejo imeti namena vzgajati taka zavetišča, toda mej menihom in propalico je še velika prazna vrsta. Časih bi že pomagalo dijaku, da bi mu kdo osebno zavrnil njegove dvome, ali da bi mu nasvetoval kako kujigo, v kateri bi si poiskal soveta. Toda če tudi tega ni, kaj čuda, če vesla vedno bolj proti pečinam „brez jadra, brez krmila!“

Brezbožno leposlovje, brezbožna veda hodi tako rekoč po ulicah in se ponuja, o krščanskem slovstvu, o krščanski vedi ne izveš iz lepa nikoder. In počasi se duh tako ostrupi, da mu je že krščansko ime ali vsaka zveza z vero od daleč zoperna. Križa se že pred knjigo, koder sluti kaj jednacega. In zato se ne smemo čuditi, če ne pozna izobraženstvo tako izšolano — duhovitega apologetičnega slovstva katoliškega, če so mu neznanzi krščanski estetik. zgodovinarji, naravoslovci. Veronauk se je kmalu izkadil, ko je pribrla burja novodobne verske brezbriznosti in brezbožnosti. Gotovo je tedaj: tudi nam Slovencem je potrebno lastno zavetišče za velikošolske dijake. Na Češkem je sedaj javno mnenje dijametralno nasprotno katoliškim idejam, no, vendar so v tem burnem času nabrali naglo 50.000 gld. Mi ne potrebujemo toliko, a Bog daj, da bi se kasneje, ko bo že prepozno, ne spomnili, kaj smo zamudili!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 27. februarja.

(„Rimski Katolik“.) Včeraj došel je v Ljubljano 1. zvezek „R. Katolika“ za l. 1894, ki se odlikuje s posebno izbrano, času primerno in duhovito razpravljano tvarino. Tolle, lege! — V tej številki razpisuje dr. A. Mahnič do konca julija za gg. bogoslovce in vseučilišnike slovenske dve vprašanji: 1. Kako pogubni so pesimistični nazori v slovstvu in 2. kako potrebna je složnost mej duhovnim in svetnim razumnštvom. Za najboljši spis določuje nagrade 50 gld., za drugi 25. gld. Z veseljem ob tej priliki tudi omenjamo, da se je dr. Mahnič prav čvrsto opomogel od svoje hude bolezni ter da bode, ako je božja volja, tudi v prihodnje z isto zaslužnostjo vrejeval „R. Katolika“ kakor je to storil do sedaj. Razumnštvu slovenskemu imenovani list najiskreneje priporočamo v obilno naročbo.

(Doktorjem medicine) je bil promoviran v soboto na Dunajskem vseučilišču g. Peter Košenina, dosedaj sekundarij v ljubljanski bolnici.

(Slovensko gledališče.) „Kean“, tako se imenuje glavni junak v A. Dumas-ovem igrokazu, v katerem pisatelj spretno riše in karakterizuje življenje umetnika — gledališčenega igralca. Najslavnejši igralec, največi zenij tedanjega časa v Londonu je Edmund Kean. Vse ga občuduje, vse govori le o njem in med igro gleda vse le nanj. Princ Walleski zove ga prijatelja, nemški poslanec v Londonu — grof Koefeld vabi ga k sebi. Ne le plemstvo, ljubi ga i prosto ljudstvo; Kean rad zahaja v navadni mornarski obleki v priproste krme, da se — kakor pravi sam — seznanj z vsemi strastmi življenja. Na nesrečo svojo pa se naš junak zagleda v lepo grofico Koefeldovo; če jo med igro ugleda v loži, zré le nanjo in govori le zanjo. Ko nekoč zapazi pri njej princa Walleskega in v njem misli le tekmeča svojega, polasti se ga hipna blaznost in

pozabivši na igro in vlogo „Hamleta, začne sramotočiti princa in lorda Mewilla; občinstvo pa sika in in tirja, da se Kean vrže iz odra. Vsled tega slava njegova hipoma ugasne. Ljudstvo terja zadoščenja, hočejo ga zapreti, dokler princ Walleski od vladarja ne izprosi pomiloščenja pod tem pogojem, da Kean ostavi London in odpotuje v Ameriko. To vlogo rešil je g. Borštnik izborni. Sicer mesto vsake daljše hvale zadostuje, če omenjamo, da je občinstvo z burnim odobravanjem in opetovalnim pozivanjem na oder odlikovalo umetnika. Ugajali so tudi: gospa Danilova, gospici Slavčeva in Nigrinova, in gg. Danilo ter Lovšin; samo da bi prvi ne vikal vedno v svoj govor nepotrebnih samoglasnikov a — e, radi česar postane njegov govor preveč zategnen. Druge vloge bile so manjše in večinoma v rokah začetnikov, mej katerimi kaže največ spretnosti g. Černiko; gg. Podgrajski in Orehek govorila pa sta preveč v monotonu in rekel bi — prezaspano. Gledališče bilo je do malega razprodano. — V nedeljo, dne 4. marca bode benefica g. Borštnika in se bode igrala prvi-krat drama „Prognanci“.

(Pijanist Anton Förster ml. v Zagrebu in v Trstu.) Na posebno povabilo Hrvatov priredi pianist Förster v soboto dne 3. marca koncert v Zagrebu v hrvaškem glasbenem domu. V ponedeljek 5. marca pa igra v Trstu, istotako povabljen od Schiller-jevega društva. Razven tega priredi v Trstu še svoj poseben koncert v sredo dne 7. marcija. — Prav zelo nas veseli, da umetnik tudi v teh mestih pokaže svoje izredne zmožnosti in želimo mu tudi tukaj prav obilnega priznanja.

(Izpred porotnega sodišča.) Včeraj je stal pred porotniki zidarski delavec Ant. Jenko iz Podrečja, ki je dne 1. jan. v Mavčicah z nožem ranil Jak. Burgerja in 8. jan. blizu tam Jož. Gabra z nožem sunil v vrat, da je ta na mestu umrl. — Izgovarjal se je obtoženec, da je bil popolno pijan in ni vedel, kaj je delal. Porotniki pa mu tega niso verjeli ter ga spoznali krivega uboja. Sodišče mu je prisodilo ječe osem let, vsaki mesec post in vsako leto temnico dne 8. jan. — Druga je bila na vrsti 25letna dekla Frančiška Kernel zaradi detomora. Obtoženka ni tajila hudodelstva. Dobila je pet let ječe poostrene s postom vsaki mesec in s temnico vsako leto 22. novembra.

(Duhovnik in dijaki.) Gledé na članek „Duhovnik in dijaki“, priobčen v „Slovenca“ štev. 45. od dne 24. februarja t. l., prosim sklicujé se na § 19. tiskovnega zakona, da priobčite ta le stvarni popravek: 1. Ni res, da bi bili dijaki lansko leto ravnateljstvu naznanili čas, kraj in predmet svojih shajališč, katera so imeli počenši od meseca maja nekje v Trnovem, — toraj tudi ni res, da bi imeli za taka shajališča kako dovoljenje. Res pa je, da je začetkom drugega polletja prišlo par petošolcev v imenu več drugih ravnatelja prosit dovoljenja, da bi se smeli v večjem številu med seboj učiti češčine. Ravnatelj njim je to dovolil le pogojno, in sicer da ne smejo imeti rednih shodov, da jih sme skupaj priti le majhno število (3—5), da šolskih predmetov ne zanemarjajo; nekaterim oglašencem pa se je tako dovoljenje sploh odreklo, ker v šoli niso dobro napredovali. Kakor je poznejša preiskava dognala, sešli so se dijaki radi učenja češčine le 2—3krat, potem so pa stvar opustili. — Njih shodi počenši od meseca maja so stali na čisti drugi podstavi, ter niso bili naznanjeni, tem menj pa dovoljeni. Pri teh shodih so bili govori, predavanja, bila je udeležencem na razpolago posebna knjižnica, o čem poprej ni bilo nobenega govora. — 2. Ni res, da bi bila izleta pod nadzorstvom duhovnov ravnatelju že lansko leto znana, ampak res je, da je ravnatelj o teh izletih prejel prvo poročilo v tem šolskem letu nekoliko dnij popreje, nego se je pričela na zavodu znana disciplinarna preiskava. — 3. Ni res, da bi ravnatelj učiteljskemu zboru, ko je določeval rede v нравnosti, prikril le najmanjšo stvar, -- res pa je, da je ravnatelj pri konferencah učiteljskemu zboru objavil ves material, koji mu je bil znan in kojega je dognala preiskava. — 4. Ni res, da bi dobili nekateri dijaki v нравnosti red „minder entsprechend wegen verbotener Versammlungen“, nekateri pa „minder entsprechend wegen Theilnahme an unerlaubten Ausflügen“, — marveč je res, da je dobilo nekoliko dijakov нравnostni red „minder entsprechend wegen unerlaubter Theilnahme an Versammlungen und Ausflügen“. — 5. Ni res, da bi dijak, ki je drugim delil „Rimskega Katolika“, to delal v zavesti, da je ta list dijakom dovoljen brez

vsakega zadržka, — ampak res je, da je ta dijak pri preiskavi sam izpovedal, da mu je bilo dobro znano, kako se pred letom dnij nekatere številke „Rimskega Katolika“, ki so dijakom došle po pošti, tem niso dostavile z opombo, da ta list za dijake ni primerno berilo. — Res je dalje, da od tistega časa dijakom „Rimski Katolik“ ni več dohajal po pošti v gimnazijsko poslopje. — V Ljubljani, dne 26. februarja 1894. — Za ravnateljstvo c. kr. velike gimnazije: A. Senekovič, ravnatelj.

(V Planini) je včeraj, 26. t. m., umrl gospod Janez Juvanec, učitelj v pokoju. Rojen je bil 4. aprila 1816 v majhnem selu Hrustovo, župnije velikolaške. Služboval je kot učitelj v svoji rojstni župniji Velike Lašče, potem na Uncu, v St. Vidu nad Cerknico, v Planini in v Logatcu. V pokoju je živel v Planini, kjer je, dokler so moči dopuščale, opravljal službo občinskega tajnika: bil je zelo spreten v uradovanju. Leta 1852 se je v Laščah poročil s svojo bivšo učenko Marjeto Stritar, katera mu je povila 7 sinov in 5 hčer. Živela sta vseskozi v najlepši slogi in ljubezni, prav kakor vstvarjena drug za drugega; ko je leta 1892 Bog nenadoma k sebi poklical gospo Juvančevu, se je bilo bati, da pojde kmalu za njo vsled te zgube silno potrti zakonski tovariš. Umrl je vsled starosti, brez bolečin, do zadnjega pri zavesti, pobožno prejemši svete zakramente, ves udan v voljo Najvišjega Bolezni ni poznal v svojem dolgem življenju, še le dva dni pred smrtjo se je vlegel na bolniško in ob jednem smrtno posteljo. Rajnik je bil vesten učitelj, vnet za svoj poklic, zvest sin svojega naroda in svete katoliške cerkve, skrben oče svojim otrokom, katere je neizrečno ljubil in razven jednega — dijaka — vse pošteno preskrbel. Zadnja tri leta je bil zelo opešal, čital je le še časnike in molil. Vsak dan si videl blagega starčka, snežno-belih las, s povešeno glavo, mašno knjižico v žepu, hiteti v cerkev. Ni mu Bog dal čakati veselja, da bi sina Jospa, bogoslovca, videl kot novomašnika pred oltarjem, kar je tako željno pričakoval, pač pa je dosegel to radost, ki je njegovo umirajoče oko razjasnila, da je tega sina pred smrtjo še videl in z njim govoril. Žalost otrok, ki so tako naglo zaporedoma zgubili preblogo mater in milega očeta, je nepopisna, pa opravičena. Naj jih tolaži resnica naše svete vere, ki nam veselo svidenje pri Bogu zagotavlja. Duša blazega rajnika pa na veke živaj zasluženo plačilo!

(Iz Sanobora pri Colu na Vipavskem) se nam piše: Za našo podružnico je mlad pa nadarjeni podobar A. Repič iz Vrhpolja, ki je sedaj vsled podpore deželnega odbora na dunajski akademiji, izdelal dva lepa kipa sv. Antona in sv. Neže. Delo je tako, da upamo še velikokrat kaj čuti in brati o nadepolnem umetniku. — Pri nas imamo še mnogo prav prijetnega narurnega vina, katero se priljubi vsakemu, ki je dosedaj bil navajen Dolenjca ali Hrvata. Ker naša vas leži v sredi med Colom in Vipavo torej bolj v hribih, naše vino nima prav nič onega vipavskim vinom lastnega okusa. Kdor ga kupi jedenkrat, ga bo tudi pozneje rad kupoval. Vino se tudi obdrži. Cena je nizka, po 13 hl. se dobi lahko.

(Iz Vipave.) Na prijazno povabilo g. dekana smo se 22. t. m. popoldne zbrali vipavski duhovniki v vipavskem župnišču. Tukaj nas je vrli gosp. dekan presenetil, ko nam je pokazal nov lep harmonij in ga izročil v porabo ovi dekanijski duhovščini. Po nasvetu g. dekana smo sklenili se poučevati v koralnem petju vsak četrtek popoldne. Vodstvo pouka je radovoljno prevzel za pravo cerkveno petje navdušeni župnik g. Arko.

(Umrl) je v Ronkah na Goriškem msgr. Janez Krstnik de Dottori, častni kanonik goriške stolnice in apostolski protonator, star 80 let. Vnet delavec v vinogradu Gospodovem živel je ves svojemu stanu, kateremu se je posvetil dne 30. nov. 1838. Svoje premoženje volil je večinoma v dobrodelné namene. R. I. P.

(Z Goriškega.) Tolminska moška podružnica sv. Cirila in M-toda izvolila si je sledeči odbor: predsednik preč. g. dekan J. Kragelj; blagajnik g. učitelj A. Vertovec; tajnik c. kr. sodnijski pristav g. dr. Tuma; namestniki: J. Carli, O. Gabršček, A. Dev-tak. — V Tolminu jelo je goretj v hiši nekoga kovača. Htra pomoč spretnih ognjegascv je ogenj takoj ugasila ter preprečila razširjenje ognja.

(Akademiški slikar) g. Gosar izdelal je lepo sliko sv. Florijana za cerkev v Sterezjanu. Delo hvah moža.

(Sobotni „Corriere di Gorizia“) rešeta delovanje letošnjega goriškega deželnozbornskega zasedanja in neusmiljeno maha po slovenskih zastopnikih v deželnem zboru. Od takega gradiva se živi in redi. V slast! Utegnejo kljub neslogi Slovencev napočiti časi, ko bo „Corrier“-u prešlo veselje, rogati se Slovincem.

(† Oktav Pietruski) poslanec strijskega volilnega okraja je umrl dne 23. t. m. Rajni se je nad trideset let v deželnem zboru potegoval za poljsko avtonomijo. Bojeval se je vzlasti proti germanizaciji; z večine vsi načrti, na temelju katerih so si Poljaki pridobili svoje pravice, so njegovo delo. Przegled piše, da morda ni nikogar mej poljskimi javno delujočimi možmi, ki bi se bil tako brezobzirno in izključno posvetil delu za gališko deželo. „Življenje in delovanje Oktava Pietruskega mora imeti v zgodovini gališke avtonomije poseben in prepomenljiv oddelek. In sedaj, ko je duh tega delavca odšel od nas, da se vekomaj opočije od pozemskih trudov, ponavljajo vsi ljudje dobre volje iz globine srea: Čast njegovemu spominu!“

(Kandidat za zeta.) Pet tisoč dote vam dam takoj. — Čujte, to je premalo za sedajne hude čase. — Po moji smrti dobite vse. — Ali bo to kmalu?

(Proti grščini) je govoril v gališkem deželnem zboru poslanec Rey, trdeč da je v naših časih učenje grščine vsaj na nižjem gimnaziju popolnoma nepotrebno. Dejal je tudi, da sedaj ne dosega pouk v klasičnih jezikov svojega namena, kakor ga je dosegal v 16. in 17. veku, ko je bil ves pouk oprt na klasicizem in koder so bili klasični jeziki jeziki izobražencev in znanstvenega slovstva. Sedaj dijaci iz gimnazij ne umevajo niti klasičnih jezikov, niti duha klasičnega. S slovnico se trati obilo dražega časa. Učenje na gimnazijih ni samo učenje iz znanstvenih namenov, marveč je praktično, ki mora pripraviti mladeniča, da dobi pripravno mesto, koder lahko uporabi svoje znanje domovini v prid. Izmej vseh ljudij, katere pozna Rey, bereta s a m o d v a grške knjige. Vsi drugi so se tedaj vsaj grščine zastonj učili. „Napačen je tok naše dobe, ki hoče uvesti jezik skoro popolnoma abstraktnega značaja v prakso življenja. Priznati moramo, da se v časih dobi profesor gršč ne ali latinščine s širšim obzorjem, ki se osvobodi od starega slovničnega sestava in ustavlja za nekaj časa dolgočasni slovniški pouk ter pripoveduje dijakom o vodilnih idejah grškega naroda, o ustrojstvu njihovih držav, o pomenu političnih bajk in jim obširno tolmači epos in tragedije njegovih mojstrov. Komur je srečna zvezda dovolila, da posluša takega profesorja, ta gotovo prizna, da tako oddaljenje od starega sestava navdušuje mladino, jo izvanredno zanimlje in v njih vzbuja lepa čustva in ljubezen do idealizma; mladina kar obožuje takega profesorja. Toda taki profesorji so žalibog le izjeme; večina naših šolskih jezikoslovcev je okostnela v slovničnih oblikah, da jih tudi najostrejši ukaz višje gosposke ne vzmore oživiti z drugim duhom.“

Društva.

(Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani) ima v torek dne 27. febr. t. l. ob 2. uri popoldne v magistratni dvorani javno sejo z nastopnim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnje seje. 2. poročilo o dopolnilnih volitvah. 3. Volitev zborničnega predsedništva za l. 1894. 4. Poročilo o načrtu naredbe glede uvrstitve potovalnih pisarn mej dopuščane obrte. 5. Poročilo o vprašanju, ali se morajo uvesti znamke za penoče vino. 6. Predlog, zadevajoč imenovanje trgovskih prisednikov za c.

kr. okrožno sodišče v Novem Mestu. 7. Poročilo o dovolitvi prispevka, da se podpirajo učitelji, kateri obiskujejo petmesečni tečaj na c. kr. državni obrtni šoli v Gradcu v ta namen, da bi bili vsposobljeni učitelji v risanju na obrtnih nadaljevalnih šolah. 8. Poročilo o zastopanju zbornice v onih šolskih odborih za obrtne nadaljevalne šole, katere zbornica podpira. 9. Poročilo o vprašanju, ali je konjsko mesarstvo smatrati za prosti ali rokodelski obrt. 10. Poročilo o prošnji občine Ržiše za semnje.

(Slov. hranilno in posojilno društvo v Celovcu) je imelo dne 22. t. m. v Celovcu svoj letni občni zbor. Poročilo in računski sklep za peto upravno leto 1893. kaže, da je imelo društvo 71739 gld. 24 kr. denarnega prometa (2714 gld. 54 kr. več, kakor l. 1892). Med letom je pristopilo 46 udov, izstopilo 6; sedaj jih je 262, kateri imajo v deležih 4043 gld. 76 kr. Hranilnih vlog se je vložilo 19.430 gld. 69 kr., izplačalo 10.129 gld. 50 kr., ostalo koncem leta 62.669 gld. 37 kr. Posojil se je dalo 19.531 gld. 25 kr., vrnilo 5321 gld. 82 kr., ostalo koncem leta 63.847 gld. 87 kr. Upravnih stroškov je bilo 151 gld. 67 kr., čistega dobička 226 gld. 68 kr.

Telegrami.

Dunaj, 26. februarja. Danes je predložil finančni minister Plener tri načrte zakonov v nadaljevanje vrejenja valute. Po prvem načrtu se v zmislu sporazumljenja z Ogersko zamenja 200 milijonov državnih bankovcev, namreč vsi bankovci po goldinarju in nekaj petakov s tem, da obe vladi izdasta za 40 milijonov goldinarjev srebrnih kron in dobita od avstro-ogerske banke srebrnih goldinarjev in bankovcev proti temu, da jej izročita cekinov po 20 kron v največjem znesku za 160 milijonov goldinarjev. Banka ima zlato porabiti le za pokritje izdanih bankovcev. Jednogoldinarski bankovci se bodo zamenjavali do dne 31. dec. 1899. l. Drugi načrt prepušča finančnemu ministru za 112 milijonov goldinarjev že kovanih cekinov po 20 kron, kolikeršna svota je potrebna za zamenjavanje denarja v tej državni polovici. Tretji načrt pooblašča finančnega ministra, da konečno pomanjša viseč dolg v parcijalnih hipoteknih nakaznicah za 30 milijonov goldinarjev, kadar se mu bode zdel čas ugoden, pridobiti plačilna sredstva z največ štiriodstotnim rentnim dolgom.

Dunaj, 26. febr. Ministerski predsednik Windischgrätz je danes načelnikom klubov naznanil vodilna načela o volilni reformi in jih povabil na razgovore, ki se začno prihodnje dnij.

Dunaj, 26. februarja. Shod kacih 1000 ljudij, ki so brez dela, je bil jako buren. Po dovršenem zborovanju peli so po ulicah puntarske pesmi, ali jih je policija kmalu razgnala.

Dunaj, 27. februarja. Cesar je danes nastopil svoje potovanje v Mentone.

Dunaj, 27. februarja. Načelnikom poljskemu klubu izvoljen je Benoe, njega namestnikom pa Zaleski.

Že 20 let se premovana želežna tinktura lekarja Plecolija v Ljubljani rabi zaradi blagodejnega vpliva in jo zaradi nizke cene (steklenica 10 kr.) lahko rabijo ubožci in bogatinje. 584 10 10-6

Svileno blago za plese od 45 kr. do 11 gld. 65 kr. meter — potem črno, belo in barvasto svileno blago po 45 kr. do 11 gld. 65 kr. meter — gladko, progasto, kri. žasto, vzorčasto, damasti itd. (kacih 240 baž in 2000 različnih barv, desinov itd.). Vožnjine in carine prosto. Vzorec na željo. Pisma stanje 10 kr., dopisnice pa 5 kr. v Švico. 12 5-2) 4

Tovarna za svileno blago G. Henneberg (e. in kr. dvorni založnik) v Curihu (Zürich).

Umrl so:

V bolnišnici:

24. februarja. Amalija Tekavec, hišina, 26 let, jetika. — Helena Rebol, delavka, 39 let, jetika.*

25. februarja. Franc Avsenek, gostaç, 63 let, plučni emphysem.

Tuji.

23. februarja.

Pri Maliču: Hoffmann, prokurist; Martinelli, Fackler, Mahler, Ehrenstein z Dunaja. — Bribil iz Linca. — Brilej z Vrhnike. — Kail s Češkega. — Julij Rettich iz Beljaka. — Franc Fajdiga, posestnik, iz Sodražice. — Adolf Wagner c. kr. profesor, iz Prage. — Obach, nadinženr, s soprogo, iz Kočevja.

Pri Slonu: Adolf Prasch, Hitti, Glaser, z Dunaja. — Bezljaj, oskrbnik, iz Postojine. — Töpfer iz Linca. — Göpfert s Češkega. — Dittmar iz Ratenova. — Skall, Stampf, Weissberger iz Prage. — Wilhelm iz Gradca.

Pri Južnem kolodvoru: Detoni iz Trsta. — Lukas, uradnik, z Dunaja.

Pri avstrijskem caru: J. Hromec in A. Golob iz Št. Jurja.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
26	7. u. jut.	735 8	-1 0	brezv.	oblačno	0 00
	3. u. pop.	733 0	7 0	zm. jzap.	del. jasno	
	9. u. zveč.	734 2	3 5	sl. jzap.	jasno	
Srednja temperatura +3.2. za 2.9 nad normalom.						

Stanje avstro-ogerske banke

dne 23 februarja 1894.

(Brzojavno poročilo.)

Bankovcev v prometu		
	gld.	409,350.000 (— 7,855.000)
Kovinski zaklad	"	278,539.000 (— 23.000)
Listnica	"	106,867.000 (+ 25.000)
Lombard	"	25,654.000 (— 1,413.000)
Davka prosta bančna rezerva	gld.	88,061.000 (+ 4,737.000)
Državnih bankovcev je v prometu	gld.	354 421.000 (— 4,307.000)

Izborno svojo zalogo

raznovrstnih vóz

kritih in nekritih

Ilčno in trpežno izdelanih priporoča prečast. duhovščini in sl. občinstvu tvrdka

Fr. Šiške dediči

Marije Terezije cesta št. 6 v Ljubljani.

Naročila izvršujejo se točno po nizki ceni. 81 6-6

Koverte s firmo

priporoča

Katoliška Tiskarna

po nizkej ceni.

Dunajska borza.

Dne 27. februarja.

Papirna renta 5%, 16% davka	98 gld. 20 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	98 " 15 "
Zlata renta 4%, davka prosta	120 " 20 "
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	97 " 65 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1010 " — "
Kreditne akcije, 160 gld.	364 " 50 "
London, 10 funtov strl.	125 " 20 "
Napoleonor (20 fr.)	9 " 93 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 91 "
Nemških mark 100	61 " 20 "

Dne 26. februarja.

Ogerska zlata renta 4%	117 gld. 60 kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	95 " 25 "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	149 " — "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	160 " 50 "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	200 " — "
Zastavna pisma avstr. ostr. zem. kred. banke 4%	98 " 50 "
4% kranjsko deželno posojilo	97 " 60 "
Kreditne srečke, 100 gld.	197 " — "
St. Genois srečke, 40 gld.	70 " 50 "

4% srečke dunajske parobrodne družbe	144 gld. — kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	18 " 75 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	24 " 50 "
Salmove srečke, 40 gld.	72 " — "
Waldsteinove srečke, 20 gld.	48 " 50 "
Ljubljanske srečke	24 " 50 "
Akcije angio-avstrijske banke, 200 gld.	158 " 75 "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2955	" — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	106 " 75 "
Papirnih rubeljev 100	133 " 25 "

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosogo kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.